

**АГЕНЦИЈА ЗА ИСЕЛЕНИШТВО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**ВО СПОМЕН НА ПАДНАТИТЕ ПАТРИОТИ
ВО ОДБРАНА НА МАКЕДОНИЈА
ОД ВОЈНАТА ВО 2001 ГОДИНА**

НЕЗАБОРАВЕНИ

Скопје, 2007

РОДОЉУБИВ И НОСТАЛГИЧЕН ПОЕТСКИ ДИСКУРС

Воопшто не е случајно тоа што поголем број песни од „Незаборавени“ го носат насловот „Македонија“, зашто индиректно ова колективно поетско ткаење ѝ е посветено на татковината, на Македонија, и тоа токму преку директната посвета која се однесува на бранителите на Македонија коишто во војната од 2001 година ги дадоа своите млади животи за одбрана на земјата, односно „Во спомен на паднатите патриоти во одбрана на Македонија од војната во 2001 година“. Потпрена врз таа основа, оваа поетска збирка носи две значајни пораки - да се залагаме за мир и да го чуваме мирот, но и да им помогнеме и постојано да им помагаме на оние чедра чиј татковци ги поставиле и ги оставиле своите животи на браникот на татковината Македонија.

Збирката „Незаборавени“ од Друштвото на писатели „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, коешто постои од 6 март 1987 година,¹ претставува еден патриотски, родољубив и носталгичен поетски дискурс кој покрај естетската, има и една практична функција - да нè потсети нас, нејзините читатели, дека нема ништо повредно и поскапо од корените, од родното огниште, од земјата родна и, бидејќи е тоа така, дека треба да научиме постојано да го почитуваме, да го сакаме, да го чуваме и да го браниме тланикот каде што ни паднале главите при раѓањето нам, но и на нашите блиски и далечни предци. Токму затоа, во бројни песни од „Незаборавени“ ќе сретнеме навраќање кон историјата, враќање во славното минато, зашто повеќе од јасно е дека не може да се живее во сегашноста и да се гради иднината ако не си го знаеме и ако не си го респектираме минатото. А вредноста и убавината на својата татковина најдобро ја знаат и најдобро ја чувствуваат оние на кои таа им недостига, оние кои се далеку од неа, оние кои ја сонуваат во своите соништа и ја опеваат во своите поетски творби.

---

¹ Васил Тоциновски, Литературната дружина „Браќа Миладиновци“ во Торонто; во книгата: Скришни нешта, Друштво за наука и уметност, Велес, 2006, стр. 293.

Навистина е тешко, би рекле дури и невозможно, во еден ваков краток текст да се нотираат сите компоненти на збирката и сите особености на песните од голем број поети. Но, ако ништо друго, барем да се обидеме во најкратки црти да ги назначиме примарните естетски карактеристики на стиховите од секој поет одделно, но и да ги најдеме нивните заеднички нишки кои ја градат компактната на „Незаборавени“. Така, Герман Алабашовски пее за херојството на борците за слобода на Македонија и за поробувачите; Стево Лазаров Букчев пее за значењето на идните поколенија, за Егејот и за солунските браќа; Борис Видиновски ги опева кралевите и царевите на Македонија и болката за родната грутка; Рада Видиновска твори стихови за распаката на Македонија и за нејзините душмани; Благоица Дафовска ја споредува татковината со виножито и пее за родниот крај; Драгица Димовска пее за паднатиот војник и за Сула Герман; Мицко Димовски го опева печалбарството, пее за ропството и за јунаците македонски; Перса Гиневска ги возвеличува бранителите на Македонија и потомците; Петар Гиневски пее за паднатите за слобода и за стравотиите на војната; Спасо Јовчевски се навраќа кон фолклорот и пее за туѓината; Марија Зајакова пее за печалбарството, за славното Крушево и за младите Македонци; Алексо Лозановски поетски ја разработува поделбата на Македонија и паднатите борци за нејзината слобода; Неда Лозановска пее за војната од 2001 година и за херојството на загинатите бранители; Страхил Александров Наумов нуди носталгични стихови за далечините и за душевниот мир што може да се најде во татковината; Коле Петковски пишува стихови за земјата и за народот македонски и за вистината за Македонија; Вера Вржовска - Петревска пее за тешките моменти на разделбата од татковината, но и за мирот, радоста и среќата и за свети Климент; Стево Плаков - Стив Плиакас пее за заминувањето во Канада, за славниот Илинден и за делбите на Македонија; Димитар Цонев ја опишува Македонија преку компарации и ги опева Ханзите, потомците на Александар Македонски; Donna Skendov - Scotland (Стојанка Скендов) ја опева тагата на чедата по загинатите херои на Македонија; д-р Круме Старковски ја опева родината и го воспева Илинден; Стефан Стерјовски пее за борбата за слобода и за херојството; Катина Стојковска ни нуди една легенда за Елена и цар Константин; Лена Талевска (Хелен Таскас) пее за непознатиот јунак и за неговата

верба во слободата; Edward Spero Thomson ги воспева Филип Втори и Александар Македонски; Слободан Петревски пее за тежината да се пее за татковината, односно за Македонија и за нејзиното величие. Ете, тоа би биле во сосема кратки црти најзначајните особености на песните од оваа заедничка збирка.

Дури и од ваквиот кус преглед очигледно е дека може да се издвојат неколку поетски точки кои се појавуваат како доминантни белези на целата поетска збирка со наслов „Незаборавени“. Овие поети, коишто живеат и работат далеку од својата татковината, пеат за носталгијата кон родниот крај, за тагата и болката од разделбата со родното огниште и со своите блиски роднини и пријатели, за херојската борба на Македонците за да ја зачуваат слободата на Македонија не само во славното историско минато туку и денес, во нашево време, за убавината на татковината, за љубовта и почитта кон неа, за желбата повторно да се види сопствениот куќен праг, особено оној што денес се наоѓа во друга држава, отуѓен од матицата.

Покрај ваквиот глобален тематски аспект на поетската збирка „Незаборавени“, неопходно е да се назначат и доминантните стилски особености на оваа поезија кои, според нашето мислење, имаат длабоки траги во традицијата на македонскиот фолклор, односно во незаменливата естетска вредност на македонската народна песна. Дека е тоа така, би можеле да покажеме само со два примери, односно само со две особености: присуството на дијалогот во поголем број песни и примената на словенската антитеза. Покрај ова, најчестата стилска фигура со која се сретнуваме во овие стихови е компарацијата, односно споредбата, и ваквите метафори најчесто се однесуваат на Македонија, односно со нивна помош на еден уметнички начин се детерминира сопствената татковина. Овие одлики на „Незаборавени“ секако зборуваат за едно наталожено поетско искуство кај сите поети коишто се застапени во оваа поетска збирка.

Поетите од „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада, со стиховите од „Незаборавени“ уште еднаш покажуваат и докажуваат дека татковината и мајчиниот јазик засекогаш остануваат врежани во свеста на човекот независно од тоа каде се наоѓа тој и колку е далеку од својот куќен праг. Покажуваат и докажуваат дека македонскиот збор е жив оган кој се носи и се чува во својата душа

Друштво на писатели „Браќа Миладиновци“, Торонто, Канада

низ сите беспака и распака. Токму затоа и ја добива својата валидност констатацијата дека со овој поетски труд македонската современа литература си добива уште едно камче во својот вековен уметнички и воопшто културен мозаик.

м-р Ранко Младеноски